

Bijlagen

Meer zicht op ouders

Zorgen, problemen en hulpbronnen van ouders van minderjarige kinderen

Freek Bucx
Evelien Eggink
Mirjam de Klerk

Inhoud

A	SociaalDomeinIndex 2021 (SDI'21).....	3
B	Overzicht van de probleemgebieden in dit onderzoek.....	4
	Literatuur.....	5

A SociaalDomeinIndex 2021 (SDI'21)

De enquête SociaalDomeinIndex 2021 (SDI'21) is met name gericht op mensen met een grote kans op problematiek en op gebruikers van ondersteuning vanuit de drie decentralisatiewetten,¹ maar zij biedt ook de mogelijkheid om uitspraken te doen over de algemene bevolking. Er hebben 6077 18-plussers meegedaan. Voor deze publicatie zijn uit de respondenten 1357 ouders van minderjarige kinderen (tot en met 17 jaar) geselecteerd. Het gaat zowel om thuis- als om uitwonende kinderen.

Jongeren en mensen met een migratieachtergrond hebben, zoals in veel enquête-onderzoek, iets minder vaak meegedaan dan anderen. Om te corrigeren voor dergelijke selectiviteit in de respons en voor de *oversampling* van mensen met een grote kans op problematiek of gebruik van een sociaal domeinvoorziening, is een weging toegepast. Na weging komt de opbouw van onze steekproef van ouders op belangrijke kenmerken (bv. huishoudvorm en aantal kinderen) overeen met de populatie, en daarmee is onze steekproef representatief te noemen. De gepresenteerde gegevens zijn steeds gewogen en significant op 5%. In de figuren staan aandelen of gemiddelden op basis van kruistabellen, maar om vast te stellen of er significante verschillen zijn, zijn ook regressie-analyses uitgevoerd. Meer informatie over het onderzoek, de respons, de weging en de analyses is te vinden in bijlage A van het rapport *Zicht op zorgen* (De Klerk et al. 2023).

Het veldwerk (internet, telefonisch of *face to face*) is in 2021 uitgevoerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), ten tijde van de coronapandemie. Ook al was er tijdens het veldwerk geen lockdown, er kan niet uitgesloten worden dat de uitkomsten van ons onderzoek beïnvloed zijn door de coronasituatie. Over het algemeen brachten ouders en kinderen tijdens de coronapandemie meer tijd met elkaar door dan gebruikelijk, maar de impact hiervan kan erg verschillen per gezin: in sommige gezinnen leidde dat tot meer onderlinge betrokkenheid, terwijl het in andere gezinnen juist meer spanningen met zich meebracht (NJI 2021). Ouders konden ook meer druk ervaren door zorgen over hun financiën, of door zorgen over de mentale en fysieke gezondheid van hun kinderen (Achterberg et al. 2021; Boer et al. 2022). Mogelijk heeft dit geleid tot een toename in de zorgen of problemen van ouders.

¹ Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en Jeugdwet.

B Overzicht van de probleemgebieden in dit onderzoek

In dit onderzoek onderscheiden we zeven probleemgebieden waar ouders mee te maken kunnen hebben:

- Arbeidsmarktproblemen: geen werk hebben, maar wel op zoek zijn (alleen gevraagd aan mensen van 65 jaar of jonger; voor 65-plussers wordt dit niet als een probleem gezien)
- Geringe administratieve vaardigheden: moeite met formulieren invullen, geringe computervaardigheden
- Problemen met het zelfstandig kunnen voeren van een huishouden: persoonlijke verzorging, doen van het huishouden, verplaatsen, regelen van zaken als financiën
- Financiële problemen: schulden of betalingsachterstanden hebben
- Problemen met het sociale netwerk: minder dan 1x per maand contact met buur/vriend/familie
- Problemen met algemene dagelijkse handelingen (adl): problemen met zien of horen, met lopen, traplopen of met huishoudelijke activiteiten
- Problemen in de gezinssituatie: verslaving, relatie met partner, relatie met kind, gezinsproblemen, zorgen over de opvoeding of ontwikkeling van kinderen, psychische problematiek in gezin

Literatuur

- Achterberg, Michelle, Simone Dobbelaar, Olga D. Boer, en Eveline A. Crone (2021). Perceived stress as mediator for longitudinal effects of the COVID-19 lockdown on wellbeing of parents and children. In: *Scientific Reports*, jg. 11, nr. 1, p. 1-14.
- Boer, Maartje, Saskia van Dorsselaer, Margreet de Looze, Simone de Roos, Hilde Brons, Regina van den Eijnden, Karin Monshouwer, Willem Huijnk, Tom ter Bogt, Wilma Vollebergh en Gonneke. Stevens (2022). *HBSC 2021. Gezondheid en welzijn van jongeren in Nederland*. Utrecht en Den Haag: Universiteit Utrecht en Trimbos-instituut en Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Klerk, Mirjam de, Evelien Eggink, Inger Plaisier en Klarita Sadiraj, *Zicht op zorgen. Kerncijfers over de problemen, hulpbronnen, leefsituatie en ondersteuning van mensen in het sociaal domein*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- NJi (2021). *Effect van corona op jeugd, gezin en jeugdveld. Een literatuuroverzicht*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.